

greppa
näringen

Verksamhetsredovisning 2001

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Bakgrund	4
2. Syfte och mål	4
3. Organisation och ledning	4
3.1 Projektledning	
3.2 Styrgrupp	
3.3 Referensgrupp	
3.4 Aktörsmöten	
4. Individuell rådgivning och lantbrukarkurser	5
4.1 Anmälda lantbrukare	
4.2 Individuell rådgivning	
4.3 Kurser för lantbrukare	
5. Kursverksamhet för rådgivare m.fl.	7
6. Hemsida www.greppa.nu	10
6.1 Publik hemsida (blå sidor)	
6.2 Administrativ hemsida (röda sidor)	
7. Delprojekt	12
8. Marknadsföring och information	13
8.1 Gemensamt	
8.2 Länsvis	
9. Utvärdering och uppföljning	16
10. Förbrukade medel	17

Verksamhetsredovisning 2001

Sammanfattning

Under år 2000 startade i Skåne, Halland och Blekinge ett rådgivningsprojekt inom lantbruket. Projektet syftar till att förse lantbrukarna med kunskap och verktyg så att kväve- och fosforförlusterna minskar på ett kostnadseffektivt sätt i linje med samhällets mål.

Under år 2001 påbörjades den individuella rådgivningen. Närmare 1700 rådgivningar genomfördes. Huvuddelen var startbesök med planering av kommande rådgivning och växtnäringsbalanser. I mindre skala genomfördes även rådgivning om våtmarker och kontroll av foderstater med flera s.k. rådgivningsmoduler.

Hemsidan lanserades i juni. Utvecklingen av ett data-system för rationell redovisning via internet började utvecklas och kopplas till den publika hemsidan. Projektet invigdes i september. Under hela året anordnades rådgivarkurser med anknytning till de olika rådgivningsmodulerna. Rådgivningsmoduler reviderades och upphandling av ny rådgivning genomfördes under hösten.

Marknadsföring av projektet pågick såväl på central som på länsnivå. Ett studiecirkelmaterial togs fram och ett par kunskapsprojekt genomfördes.

1. Bakgrund

Under år 2000 startade i Skåne, Halland och Blekinge ett rådgivningsprojekt inom lantbruket. Anledningen var att rådgivning i två rapporter från Jordbruksverket; 1999:23 och 2000:1, framhålls som ett effektivt sätt att minska jordbrukets nitrat- och fosforläckage, samt ammoniakavgång till luften. Eftersom Statens Jordbruksverk har tilldelats medel för kompetensutveckling av lantbrukare inom miljöområdet (KULM) finns det möjligheter att utföra miljörådgivning. KULM-anslaget (för närvarande 135 miljoner kr per år) delfinansieras av EU, men huvudparten av finansieringen sker via statsbudgeten. Delar av dessa medel har kunnat avsättas för rådgivning kring åtgärder för att minska växtnäringsläckaget inom Greppa Näringen.

2. Syfte och mål

Projektet syftar till att förse lantbrukarna med kunskap och verktyg så att kväve- och fosforförlusterna minskar på ett kostnadseffektivt sätt i linje med samhällets mål. Jordbruket har speciellt stor betydelse för miljömålen ”Ingen övergödning” och ”Bara naturlig försurning”.

Målet för år 2001 var att den individuella rådgivningen (i första hand riktad till lantbrukare på företag med mer än 25 djurenheter eller 50 ha åker) skulle påbörjas. Framförallt skulle ett större antal startbesök med planering av kommande rådgivning (startmoduler) genomföras och växtnäringsbalanser upprättas. Andra moduler skulle testas i mindre skala, såsom rådgivning om våtmarker och kontroll av foderstater.

Under året skulle projektet invigas och göras känt bland lantbrukarna och andra grupper. Hemsidan skulle börja användas av rådgivare och andra. Ett rationellt system för redovisning via internet skulle utvecklas och kopplas till hemsidan. Arbetet med att ordna kurser för rådgivare med anknytning till de olika rådgivningsmodulerna skulle fortsätta.

3. Organisation och ledning

Målet för år 2001 var att projektet skall ha en väl fungerande organisation och ledning.

3.1 Projektledning

Projektledningen bestod under året av projektledaren, Stina Olofsson vid Jordbruksverkets regionkontor i Alnarp och en projektgrupp bestående av representanter för länsstyrelserna; Hans Nilsson (Skåne), Arne Joelsson (Halland), Anders Gunnarsson (Blekinge) och som regional representant för LRF, Gustav Skyggesson. I projektgruppen ingick även Cecilia Linge som ständig sekreterare och under höstens möten adjungerades Anita Gunnarsson som representant för ekologisk produktion (båda från Jordbruksverkets regionkontor i Alnarp). Projektledningen hade under året 18 protokollförda möten varav 16 som telefonmöten. Vid flera av dessa möten deltog även KULM-ansvariga från Skåne och Halland, projektets informationsansvarige och webbredaktören.

Gruppen KULM-ansvariga i de tre länen, Anders Ericson (Skåne), Anders Gunnarsson (Blekinge) och Solveig Ahlbin (Halland), sammanträdde därutöver tillsammans med Jordbruksverkets representanter i projektledningen vid några tillfällen för att samordna verksamheten.

Projektledningen arbetade under året bl.a. med att förbereda och genomföra rådgivarutbildningar, genomföra invigningen av projektet, samordna upphandlingen av rådgivningen, utforma rådgivningsmoduler, sammanställa faktatexter till hemsidans uppslagsbok, föreslå vilka delprojekt som skulle beviljas medel, initiera olika informationsprojekt och föreslå budget inför år 2002.

Projektledningen tog hjälp av en arbetsgrupp för att utarbeta rådgivningsmoduler och vidareutveckla de som redan börjat tillämpas. Arbetsgruppen gav även synpunkter på; de rådgivarutbildningar som erbjöds, kursplan för lantbrukarkurser, studiecirkelmateriel, rådgivningsmodulerna och på olika former av informationsfoldrar m.m. Fem möten hölls under året. Ordförande i

arbetsgruppen var Stina Olofsson. I arbetsgruppen medverkade personer från olika organisationer; Jordbruksverket, länsstyrelserna i Skåne, Halland, Blekinge, LRF, Hushållningssällskapet i Skåne, Skånesemin, Svensk Mjök, SLR, Odling i balans, Maxima AB och Svenska Lantmännen.

Information och marknadsföring

Markus Hoffmann, LRF, var under året ansvarig för information och marknadsföring. När det gällde marknadsföring medverkade även Henrik Andersson, länsstyrelsen i Skåne, som också var webbredaktör för hemsidan www.greppa.nu.

3.2 Styrgrupp

Projektets styrgrupp hade sju möten under året varav tre i form av telefonmöten. Jordbruksverket representerades i styrgruppen av Evert Jonsson (ordförande) och Harald Svensson, LRF av Sören Persson, länsstyrelserna av Bengt-Olof Svensson (Skåne) och som representant för lantbruksföretagen Christel Cederberg, Svensk Mjök. Projektledaren är ständigt adjungerad i styrgruppen och var under året även dess sekreterare. Vid några av mötena var Anders Ericson (Lst Skåne), Cecilia Linge (SJV) och Markus Hoffmann (LRF) adjungerade. Gruppen behandlade under året främst utformningen av rådgivningsmoduler, krav på redovisning och sekretessfrågor, marknadsföringsplan, hemsidan, uppföljning av projektets miljöeffekter, samt budget inför år 2002.

Styrgrupp för GNW

Som en beredningsgrupp till styrgruppen fungerade en särskild styrgrupp för utveckling av projektets hemsida och administrativa datasystem. Gruppen benämndes Styrgrupp för Greppa Näringsen Webb (GNW). Jordbruksverket representerades i denna grupp från Växtavdelningen av Harald Svensson (ordförande), Evert Jonsson, Stina Olofsson och Cecilia Linge och från IT-avdelningen av Britt-Marie Pihl. Sekreterare var hemsidans projektledare Per Hedblom (konsult). Länsstyrelserna representerades av Bengt-Olof Svensson (Skåne). Gruppens sammanträden skedde i form av telefonmöten vid 13 tillfällen.

3.3 Referensgrupp

I Greppa Näringsen finns en referensgrupp som träffas två gånger per år. Syftet med gruppen är att företag och organisationer inom lantbrukssektorn ska kunna följa projektet genom att projektledningen presenterar verksamheten. Lika viktigt är att projektledningen får återkoppling i form av synpunkter på inriktningen och på de olika aktiviteter som utförs. Referensgruppen sammanträdde i mars och augusti. Ordförande i referensgruppen var Harald Svensson, Jordbruksverket.

3.4 Aktörsmöten

Den 20 juni samlades ett 20-tal representanter för olika aktörer från alla tre länen till ett möte i Hässleholm. Aktörernas erfarenheter av upphandling och arbetet med rådgivningsmodulerna diskuterades. Projektledningen fick tillfälle bl.a. att redogöra för arbetet med att marknadsföra rådgivningen och för arbetet med det administrativa systemet. Ett antal länsvisa möten med rådgivningsaktörer genomfördes också.

4. Individuell rådgivning och lantbrukarkurser

4.1 Anmälda lantbrukare

Ett beslut togs om att alla lantbrukare som vill få del av den individuella rådgivningen ska anmäla sig formellt som medlemmar i projektet. I samband med anmälan väljer lantbrukaren vilken organisation han/hon vill ska utföra det första startbesöket och skriver under ett medgivande om att resultat från rådgivningarna får användas av Jordbruksverket för framställning av statistik. I och med detta förfarande garanteras att absolut sekretess gäller för de data som lämnas för dessa sammanställningar.

Målsättningen för år 2001 var att 1500 lantbrukare skulle ansluta sig till Greppa Näringsen. Registrering av anmälningar via hemsidan påbörjades i juni. Anmälan kunde också göras via rådgivarna i samband med det första rådgivningsbesöket eller genom att en blankett sändes in till länsstyrelsen. Vid årsskiftet hade 1130 anmälningar registrerats. Vissa anmälningar som gjorts på

blankett hade dock inte hunnit registrerats i systemet. Dessutom utfördes rådgivningar under våren utan att lantbrukaren anmält sig och underskrift av de lantbrukare som besökts under våren fick begäras in i efterskott. Därför var det verkliga antalet medlemmar i projektet fler än de formellt registrerade och troligen uppnåddes målsättningen.

4.2 Individuell rådgivning

Utformning och dokumentation av rådgivning

Under 2000 beskrevs syftet och vad som ska behandlas och redovisas vid olika typer av rådgivningsbesök (rådgivningsmoduler). Detta utgjorde underlag för den rådgivning som upphandlades under året. Under september 2001 reviderades modulerna inför upphandlingen för år 2002. Bl.a. preciserades vad som ska dokumenteras från besöken. I samband med revideringen fick de aktörer som testat modulerna under våren och andra intresserade komma med synpunkter och förslag till förbättringar av modulerna.

Utförd rådgivning

1100 lantbrukare skulle enligt planerna få individuell rådgivning inom Greppa Näringen. Under

året upphandlade Skånes och Hallands länsstyrelser individuell rådgivning vid två tillfällen och Blekinges länsstyrelse vid ett tillfälle. Totalt utfördes 1684 rådgivningar inom Greppa Näringen, 77 procent av rådgivningarna i Skåne, 15 i Halland och 8 i Blekinge (tabell 1). Mer än 80 procent av rådgivningarna gällde startbesök eller växtnäringsbalanser. Det var vanligt att både startbesök och växtnäringsbalans utfördes på samma gård. I Skåne uppskattades att 1100 lantbrukare nåddes av rådgivning inom Greppa Näringen, varför målsättningen totalt för de tre länen nåddes med råge. Utöver startbesök och växtnäringsbalanser förekom rådgivning om våtmarker och om anpassning av utfodringen till mjölkkor för att undvika överoptimal tilldelning av kväve och fosfor. I Skåne gällde 36 rådgivningar hantering av bekämpningsmedel. Övriga rådgivningsmoduler testades i mindre skala, se tabell 1.

I Skåne utfördes den individuella rådgivningen av rådgivare från 12 organisationer. I Halland deltog 7 organisationer och i Blekinge 3. Under året fanns ca 130 behöriga rådgivare inom Greppa Näringen, dvs. de rådgivare som genomgått de obligatoriska kurserna och registrerats i Greppa Näringens administrativa system. Totalt

Tabell 1. Individuell rådgivning 2001

Modul	Beskrivning	Skåne	Halland	Blekinge	Totalt
1A	Startbesök	510	130	84	724
10A	Växtnäringsbalans grund	158	44	4	206
10B	Växtnäringsbalans uppföljning	48	6	4	58
13A	Bekämpningsmedel I	36			36
14A	Våtmarksplanering	133	48	6	187
15A	Vallodlingsstrategi		1		1
30A	Stallmiljö		1		1
30C	Byggplanering		3		3
40A	Växtnäringsbalans grund, nöt	99		12	111
40B	Växtnäringsbalans uppföljning	284			284
41A	Kontroll av foderstat, mjölk	20	6	16	42
41B	Kontroll av foderstat, övriga nöt	4	16	1	21
41C	Endags utfodringskontroll, nöt	9			9
50A	Utfodringskontroll, smågris	1			1
Totalt		1302	255	127	1684

var 97 rådgivare engagerade i rådgivningen under 2001, varav 63 var aktiva inom länsprogrammet i Skåne, 27 i Halland och 7 i Blekinge.

Kurser för lantbrukare

2500 lantbrukare skulle enligt verksamhetsplanen ha deltagit i minst en av projektets, fältvandringar eller demonstrationer och 500 lantbrukare skulle ha deltagit i en av de kurser som erbjuds inom projektet.

Under år 2001 ordnades fortfarande obligatoriska grundkurser och fortbildningskurser inom växtnäringsområdet för lantbrukare anslutna till Reko-stödet. Lantbrukare som anmälde sig till Greppa Näringsen erbjöds att delta på dessa kurser. Av denna anledning ordnades inga speciella lantbrukarkurser inom Greppa Näringsen. (För aktiviteter utförda inom Reko hänvisas till årsrapporter om länsprogrammen).

Ett kursmaterial för studiecirkel togs fram under hösten av en arbetsgrupp med representanter för Studieförbundet Vuxenskolan, LRF och Hushållningssällskapet i Halland. En kursplan utarbetades av projektledningen för grundkurser inom Greppa Näringsen. Studieplanen för cirkelarna anpassades så att genomgången studiecirkel kan godkännas som grundkurs. Kravet är dock att experter med lantmästare- eller agronomkompetens eller motsvarande ska medverka vid tre av cirkelträffarna. Cirkelledarna ska genomgå en dags cirkelledarutbildning och ha tillgång till en faktpärm under mötena. Även denna pärm togs fram under hösten.

Häftena hann inte bli klara under 2001 utan studiecirkelarna startade i januari 2002.

5. Kursverksamhet för rådgivare m.fl.

Under året genomfördes ett antal fortbildningskurser för rådgivare inom Greppa Näringsen. Huvudsyftet med kurserna var att förbereda rådgivarna för arbete med de olika rådgivningsmodulerna. Målsättningen för året var att samtliga lantbruksrådgivare som utför individuell rådgivning inom Greppa Näringsen skulle ha genomgått

projektets introduktionskurs. Redan under hösten 2000 genomfördes fyra introduktionskurser med drygt 130 deltagare, de flesta rådgivare. Genomgången introduktionskurs är ett formellt krav för dem som vill arbeta som rådgivare inom Greppa Näringsen. Ytterligare en introduktionskurs erbjöds hösten 2001. Endast 13 deltagare anmälde sig till denna och målet torde ha uppfyllts nästan helt.

80 procent av de rådgivare som utför individuell rådgivning inom Greppa näringsen skulle enligt målsättningen i verksamhetsplanen för 2001 delta i minst en av de specialkurser som erbjuds inom projektet och som berör konsulentens verksamhetsområde. Statistiken över vilka som deltog i kurserna är ännu inte sammanställd, men totala antalet deltagare på kurserna var 347. Detta innebär att många rådgivare deltog i 3-4 av de kurser som erbjöds under året.

Två kurser om utfodring för växtodlingsrådgivare utfördes i Svensk Mjölks regi och cirkelledarutbildningarna utfördes i Studieförbundet Vuxenskolas regi. I övrigt administrerades kurserna av Jordbruksverkets personal i Alnarp. Kursplanering och kursledning svarade olika personer i projektledningen för och i några fall Jordbruksverkets regionala rådgivare i Uppsala. Fr o m september månad anmälde sig deltagarna på kurserna direkt på projektets hemsida.

Beskrivning av fortbildningskurser inom Greppa Näringsen under 2001

- 1, 2. Inom Greppa Näringsen är dataprogrammet STANK ett viktigt verktyg och en grundkurs för rådgivare hölls i januari och en i oktober. Kursen vände sig till växtodlings- och husdjursrådgivare och tog upp hur en växtnäringsbalans bör beräknas och hur STANK kan användas för att beräkna stallgödselns innehåll av växtnäring och för att beräkna utlakningen.
3. I STANK-programmet ingår en tillämpning kallad **Systemanalys**. Med hjälp av denna kan man jämföra både kostnader och miljöeffekter av olika maskinalternativ för t.ex.

- stallgödselspridning. En utbildningsdag kring detta hölls i januari.
4. Miljölagstiftningen upplevs ofta som omfattande och komplicerad. Många lantbrukare vänder sig till sina rådgivare för att få reda på vad som gäller bl.a. tillämpningen av föreskriften om miljöhänsyn i jordbruket. Därför genomfördes i januari en **övergripande kurs om miljöbalkens tillämpning** inom jordbruket för rådgivare.
 5. En 2-dagars kurs riktad till konsulter och entreprenörer som arbetar med **våtmarksanläggning** anordnades i mars månad. Efter som ett nytt våtmarksstöd införs fr.o.m. år 2001 bedömdes det som viktigt att sprida kunskaper kring var i landskapet våtmarken gör mest nytta. (Både kursen om miljölagstiftningen och om våtmarker hade genomförts hösten 2000, men eftersom efterfrågan var stor upprepades kurserna under våren.)
 - 6, 7. Under introduktionskurserna hösten 2000 framkom ett önskemål från rådgivare med växtodling som specialitet om att få en inblick i vad det är som husdjursrådgivare fokuserar på i sin miljörådgivning när det gäller utfodring. Motsvarande önskemål, framfördes av husdjursrådgivarna d.v.s. vad växtodlingsrådgivarna ger råd om när det gäller gödsling i allmänhet och vallodling i synnerhet.
Kursen **Utfodring för växtodlingsrådgivare** erbjöds p.g.a. stort intresse vid två tillfällen, februari och september.
 8. Kursen **Växtodling för husdjursrådgivare** anordnades i mars.
 9. Kursen **Fosforstrategi** genomfördes i juni och riktade sig till växtodlingsrådgivare som ville fördjupa sin kunskap kring utnyttjandet av fosfor och hur vi kan arbeta för att minska förlusterna. Kursen förberedde rådgivningen i modulen med samma namn. Ett besök på Vemmenhögs-projektets fält ingick i kursen. I detta projekt har bl.a. utlakningen av fosfor mätts under ett antal år.
 10. En viktig förutsättning för att genom rådgivning få till stånd en miljöanpassning av jordbruksdriften är att de företagsekonomiska effekterna av rekommendationerna kan belysas. Därför anordnades i juli kursen **Miljöekonomi i växtodlingen** med inriktning på en ekonomisk värdering av bl.a. odling av fånggröda, vårplöjning och anpassning av gödslingen. Kursen vände sig till växtodlings- och ekonomirådgivare.
 11. Kursen **Tolkning av växtnäringsbalanser** vände sig till både växtodlings- och husdjursrådgivare och tog upp frågor som behandlas i modulerna, 10A,B och 40A,B "Växtnäringsbalans". På kursen i augusti presenterades vad en växtnäringsbalans säger om miljötillståndet på olika typer av gårdar och olika studier och sammanställningar av växtnäringsbalanser som gjorts under senare år redovisades. Under de senaste åren har det kommit fram en hel del material som underlättar tolkningen av balanserna. Kursen visade hur vi kan dra mer nytta av växtnäringsbalansen och fördjupa rådgivningen om tänkbara miljöåtgärder på gårdarna.
 12. Kursen **Kvävestrategi** vände sig till växtodlingsrådgivare och tog upp frågor som behandlas i modul 11A "Kvävestrategi". Kursen behandlade vad som påverkar markens mineraliseringsförmåga och hur kunskap om detta kan omsättas i rådgivningen. Val av spannmålsgröda med hänsyn tagen till kväveeffektivitet diskuteras och hur utlakningsberäkningar kan användas i rådgivningen.
 13. Kursen **Miljötänkande i byggplaneringen** genomfördes i november och vände sig till byggrådgivare, husdjursrådgivare och dem som upprättar ansökningshandlingar för

tillståndsprövning enligt miljöbalken och djurskyddslagen. Kursen innehöll en översikt över de utvecklingslinjer som förekommer inom EU främst med inriktning på att minska ammoniakförlusterna. Olika metoder för minska luktstörningar och ammoniakförluster genom anpassning av ventilation och gödselhantering behandlades liksom bedömningar och krav i samband med tillståndsprövning av djurhållande jordbruksföretag.

14. En 2-dagars introduktionskurs genomfördes i november. Kursen vänder sig till alla rådgivare som planerar att utföra individuell rådgivning inom Greppa Näringsen. Kursen är obligatorisk för alla rådgivare som utför lantbruksrådgivning inom projektet. Kursen behandlade miljötilståndet i södra Sverige och på vilka sätt lantbruket påverkar miljön. Information gavs om upphandling och genomförande av individuell

rådgivning inom Greppa Näringsen.

15. Det har funnits ett stort intresse från näringsen om att få information om projektet. Under januari informerades under en halvdag om projektet för tjänstemän och säljare vid lantmännen i Skåne och andra intresserade företag.

16,17. Under året förbereddes en satsning på studiecirkel inom Greppa Näringsen som ett alternativ till den två-dagars grundkurs det krävs att lantbrukarna genomgår för att få del av den individuella rådgivningen. Vid två tillfällen i Halland i november och i Skåne i december ordnades en utbildningsdag för cirkelledare. Under dagen presenterades fakta kring miljötilståndet i södra Sveriges vattendrag och omgivande hav och förslag till lämpliga åtgärder mot näringsförluster. Även hur man arbetar pedagogisk vid träffarna togs upp.

Tabell 2. Fortbildningskurser för rådgivare inom Greppa Näringsen 2001

Kurs	Målgrupp	Omfattning	Ant. deltagare
Rådgivarkurser			
1,2	STANK grundkurs	Rådgivare	2 st 1-dagarskurs 36
3	STANK Systemanalys	Växtodlingsrådgivare	1 st 1-dagskurs 28
4	Miljöbalkskurs	Rådgivare	1 st 1-dagskurs 25
5	Våtmarkskurs	Konsulter och entreprenörer	1 st 2-dagarskurs 24
6,7	Utfodring för växtodlare	Växtodlingsrådgivare	2 st 1-dagskurs 53
8	Växtodling för husdjurare	Husdjursrådgivare	1 st 1-dagskurs 24
9	Fosforstrategi	Växtodlingsrådgivare	1 st 1-dagskurs 33
10	Miljöekonomi i växtodlingen	Rådgivare	1 st 1-dagskurs 20
11	Tolkning av växtnäringsbalanser	Rådgivare	1 st 1-dagskurs 40
12	Kvävestrategi	Växtodlingsrådgivare	1 st 1-dagskurs 26
13	Miljöhänsyn i byggplaneringen	Byggrådgivare och tjänstemän	1 st 1-dagskurs 25
14	Introduktionskurs	Rådgivare	1 st 2-dagarskurs 13
Summa:			347
Medelantal /kurs			25
Kurser för övriga kategorier			
15	Informationsdag	Tjänstemän	1 st 1-dagskurs 45
16,17	Cirkelledarutbildning	Cirkelledare (lantbrukare)	2 st 1-dagskurs 40

6. Hemsida www.greppa.nu

Greppa Närings webbplats, www.greppa.nu, ska förse rådgivarkåren, lantbrukare och andra inom lantbrukssektorn med ett lättillgängligt kunskapsunderlag inom projektets verksamhetsområde. Webbplatsen ska vara en del av projektets marknadsföring och fungera som kontaktlänk mellan lantbrukare och rådgivare.

Projektets hemsida skulle enligt verksamhetsplanen för 2001 vara i drift beträffande de mest prioriterade delarna till den planerade invigningen i maj. Till de prioriterade delarna hörde fakta- och presentationsmaterial kring lantbrukets växt-näringsfrågor och miljölagstiftning, interaktiv beräkning och råd kring stallgödselspridning, växtnäringsbalansberäkning över internet, pressrum, medlemsanmälan samt en rådgivarsida med bl.a. medlemsregister och protokollarkiv. Därutöver skulle ett internet-baserat system konstrueras för administration av den individuella rådgivningen.

Henrik Andersson vid Länsstyrelsen i Skåne var initiativtagare till mycket av hemsidans innehåll och lade under 2001 ner ett stort arbete på hemsidans utveckling. Han arbetade nära de som är ansvariga på Jordbruksverket med programmering m.m. Projektledare på Jordbruksverket för att konstruera Greppa Närings hemsida, var Per Hedblom. När det gäller det administrativa systemet medverkade Cecilia Linge vid Jordbruksverket med kravspecifikationer m.m.

6.1 Publik hemsida (blå sidor)

I mars månad kunde de som var intresserade av projektet gå in på hemsidan. Man möttes då av en tävling som på ett intresseväckande sätt förde vidare in på beskrivningen av projektet. Denna preliminära hemsida publicerades i väntan på att den officiella hemsidan skulle introduceras. Den officiella lanseringen av hemsidan gjordes 30 maj.

Fakta om växtnäring och miljö - Uppslagsboken

Under våren arbetades det intensivt på att lägga in fakta på hemsidan från de sammanställningar

som genomförts inom projektet under år 2000, tillsammans med annat material. Detta gjordes i en tillämpning kallad Uppslagsboken. Publiceringsredskapet för att göra detta var nykonstruerat och oprövat för ändamålet, varför arbetet blev betydligt mer omständigt och tidskrävande än planerat. Mycket av det praktiska arbetet med inmatning utfördes av webbredaktören m.fl. vid länsstyrelsen i Skåne.

När sidan publicerats och användarna skulle börja söka fakta ur Uppslagsboken visade det sig att konstruktionen med ett stort antal underkapitel och begränsade utskriftsmöjligheter innebar stora nackdelar när det gäller användarvänlighet. Några kompletteringar gjordes under hösten, men ambitionen var låg i avvaktan på den översyn och utveckling av publiceringsverktyget som aviserats till våren 2002.

Interaktiva tjänster- stallgödselråd och växtnäringsbalans

I juni introducerades en interaktiv funktion på hemsidan där lantbrukarna kan beräkna värdet av sin stallgödsel beroende på när, hur och till vilken gröda den sprids. I tillämpningen kan man välja att antingen utföra beräkningen med hjälp av standardvärden, eller genom att mata in analysvärden. Slutresultatet är en uppgift om med hur många kilo man kan reducera tillförseln av handelsgödsel för att uppnå motsvarande verkan av kväve, fosfor och kalium från den aktuella stallgödseln.

Ett omfattande arbete lades också ner på att skapa en möjlighet att upprätta en växtnäringsbalans över internet. Ambitionen var att efterlikna de möjligheter som finns i Jordbruksverkets dataprogram STANK som används vid de individuella rådgivningarna. Det gäller möjligheten att spara olika varianter av beräkningar för samma gård, lägga in egna värden på produkter, återvända till gamla beräkningar och ändra i dessa m.m. Många av dessa funktioner var komplicerade att tillämpa i webbmiljön och vissa av möjligheterna fick anstå till senare utvecklingsarbete. Introduktionen av tillämpningen sköts till år 2002 av tids- och budgetskäl, trots att funktionen i stort sett var klar under hösten.

Kontaktlänk mellan lantbrukare och rådgivare

Lantbrukaren kan anmäla sig till projektet på hemsidan. Genom att ange sitt SAM-nummer hämtas automatiskt adressuppgifter från stödregistret upp på skärmen. I samband med anmälan anger lantbrukaren vilken aktör han/hon önskar kontakt med. Vilka aktörer som utför rådgivning inom Greppa Näringsen och vilken form av rådgivning, kan lantbrukare också hitta på hemsidan. I juni anslöts hemsidan till Kompassen en funktion utvecklad av LRF för hantering av fortbildningsverksamhet för lantbrukare. Via den funktionen skapas en kontaktplats mellan rådgivare och lantbrukare. Rådgivningsföretagen presenterar där sin verksamhet inom miljöområdet, sina rådgivare samt vilken typ av rådgivning respektive rådgivare åtar sig att utföra inom Greppa Näringsen. Det finns även en rådgivarsida där utbudet av rådgivarkurser presenteras och rådgivarna kan anmäla sig till dessa.

Information- Aktuellt, nyheter, pressrum

Kortare notiser och artiklar (Nyheter) som berör växtnäring och miljö började publiceras på startsidan i samband med att hemsidan lanserades. Sammanlagt publicerades 38 nyheter under året. Artiklarna var främst författade av projektets informationsansvarige Markus Hoffmann och handlade om miljötillståndet i havet och växtodlingsfrågor. För att bredda ämnesutbudet till att även omfatta husdjursidan beslöts att inför år 2002 bilda en redaktionsgrupp där även personer med husdjurskompetens ingår.

Kortare artiklar om aktuella händelser i projektet (Aktuellt) publicerades också på startsidan, 14 st under året. Ett par pressmeddelanden gavs ut under året och dessa återfanns på hemsidan samma dag under rubriken "Pressrum".

Statistik över besöksfrekvens

En sammanställning över besöksfrekvenser gjordes för tiden 15 oktober till 23 december 2001. I genomsnitt besöktes hemsidan under denna period av 45 besökare per dag, varav de flesta besökte sidan måndag-torsdag och under tiden kl. 8-17.

6.2 Administrativ hemsida (röda sidor)

Det administrativa systemet har flera syften. Ett är att underlätta rådgivarnas arbete med dokumentation och rapportering av rådgivningarna och länsstyrelsernas vidare handläggning av detta. Ett annat syfte är att sammanställa data från startbesöken där lantbrukarna anger vilken kommande rådgivning de önskar få utförd, vilket underlättar planeringen inom projektet. Ytterligare ett syfte är att samla in data från utförd rådgivning så att projektet kan utvärderas framöver.

Register över anmälda lantbrukare

Registrering av anmälningar via hemsidan www.greppa.nu påbörjades i juni. I samband med anmälan väljer lantbrukaren vilken organisation han/hon vill ska utföra det första startbesöket. Ett arbete påbörjades för att göra det möjligt för rådgivarorganisationerna att lista vilka lantbrukare som önskat dem som aktör. Arbetet med detta fortsätter under 2002.

Registrering av rådgivningarna och rekvisition av medel

Under hösten konstruerades ett system med syfte att samla in uppgifter samt underlätta för aktörer inom Greppa Näringsen att rekvirera medel efter utförd rådgivning. I systemet registreras varje rådgivningstillfälle. För startmodul 1A registreras rådgivningsplanen och för rådgivning där växtnärbalans ingår importeras balansen till systemet via en textfil ur dataprogrammet STANK. Tillämpningen utformades under året, men hann inte testas tillräckligt så att systemet kunde användas vid årets sista rapportering i december.

Behörighetsfrågor

För att en rådgivare ska kunna använda internet som ett redskap vid rekvisition och rapportering krävs ett system för behörigheter. Ett sådant togs fram under hösten, men hann inte slutföras under året. Bl.a. försvårades arbetet av att vissa rådgivare även är lantbrukare och att vissa arbetar över länsgränser. Möjligheten att ta del av kollegornas rapporter inom en rådgivningsorganisation var andra aspekter som måste beaktas.

Även ett system för behörighetskoder för lantbrukare bl.a. för att de ska komma åt egna beräkningar av växtnäringsbalanser förbereddes, men introducerades inte under året i och med att växtnäringsbalansen inte driftsattes under året.

Sammanställningsmöjligheter

Ett viktigt syfte med det administrativa systemet är att möjliggöra sammanställningar över exempelvis antalet utförda rådgivningar och resultat från beräkningar av miljönyckeltal. En kravspecifikation över rapportfunktioner för detta togs fram under året, men av tidsskäl uppskötts programmeringen av detta till år 2002.

7. Delprojekt

Ett av projektets viktigaste mål är att förse lantbrukarna med ”verktyg” så att de kan tillämpa de miljöåtgärder som förs fram som effektiva. Kompetensuppbyggnad såväl bland rådgivare som bland lantbrukare utgör en viktig del av projektet. Med anledning av detta genomfördes ett

antal delprojekt under året som syftade till att ta fram underlagsdata för kursverksamhet och rådgivning. Resultat från projekt som finansierats genom Greppa Näringsen publiceras i rapportform och läggs ut på hemsidan.

Enligt verksamhetsplaneringen för 2001 skulle skriftlig avrapportering ske av alla projekt som genomförts under 2000 och informationen från projekten finnas tillgänglig på hemsidan senast 1 juni. Minst 2 seminarier skulle ha hållits kring de projekt som genomförts under 2000.

Projektet Miljöekonomisk analys av åtgärdsplaner i jordbruket startade hösten 2000 och har till syfte att förbättra beslutsunderlaget för lantbruksrådgivare och lantbrukare såväl med avseende på lantbruks- och miljömässiga aspekter som företagsekonomiska effekter. I projektet ingår sex gårdar i södra Halland där uppgifter om odlingsåtgärderna sammanställts och bearbetats för flera år tillbaka. Under året har gårdsbeskrivningar upprättats med särskild tyngdpunkt på de faktorer som påverkar växtnäringsutnyttjande och förluster. De problem och möjligheter för att genom olika åtgärder minska växtnäringsförlusterna

Tabell 3. Genomförda projekt under år 2001 inom Greppa Näringsen

Aktör	Uppdrag	Rapportering
Svensk Mjolk	Uppdatering och komplettering av fakta om mjölk- och köttproduktion till uppslagsboken	Rapporterades direkt i uppslagsboken.
Svensk Mjolk	Produktion av kursmaterial för kurs om utfodring för växtodlingsrådgivare	Kursprogram, OH material, övningsuppgifter. Häfte 19 sid.
Maxima	Ta fram referensvärden för utvärdering av miljöåtgärder på svingårdar	Förslag till miljönyckeltal med referensvärden för svin respektive saggproduktion. Häfte 23 sid. Presenterades på rådgivarkursen Tolkning av växtnäringsbalanser.
Länsstyrelsen i Halland	Miljöekonomisk analys av åtgärdsplaner i jordbruket	Delrapportering under året (se nedan) projektet fortsätter under 2002.
SLU	Beslutsunderlag för gödsling. Examensarbete om nollrutor	Rapportering sker via SLU-rapport och ett seminarium under maj månad 2002.
LRF/HS Halland/ Vuxenskolan	Studiecirkelmateriel ”Näring i cirklar”. Deltagarhäfte och faktapärm för cirkelledare	Häfte i 1500 ex. Cirkelledarpärmar i 70 ex samt 55 ex av fem olika tidigare producerade videofilmer.

diskuterades vid gårdsbesök och tillämpliga åtgärder sammanställdes i en miljöplan. Typkalkyler togs fram för att belysa de företagsekonomiska effekterna. De tidsmässiga och rumsliga variationerna i det avrinnande vattnets kvalitet kartläggs i projektet. Modellberäkningar av kväveutlakningen skall jämföras med mätresultaten. Projektet slutförs under 2002. En lägesrapport från projektet gavs vid ett miniseminarium i februari och rapportering skedde även vid en rådgivarkurs i juli. Projektet beräknas att slutföras under år 2002.

Resultat från projektet **Tolkning av miljönyckeltal i växtodlingen** – erfarenheter och referensvärden för 16 gårdar i projektet **Odling i Balans** som genomfördes inom Greppa Näringsen under 2000 redovisades bl.a på ett seminarium för rådgivare i Falkenberg i april och vid Södra Jordbruksförsöksdistriktets växtodlingsdagar i Växjö i december.

Övriga projekt har hittills redovisats i Uppslagsboken på hemsidan och på de kurser för rådgivare om anordnats. Även vid kurser och seminarier som inte organiserats av projektledningen har resultat från projekten presenterats.

8. Marknadsföring och information

Målet för 2001 var att samtliga lantbrukare inom målgruppen skulle få information om projektet genom broschyrer, utskick, kurser eller på annat sätt. Därutöver skulle de aktiviteter som anges i den marknadsföringsplan som bilagts verksamhetsplanen för 2001, ha genomförts och de mål som anges uppnåtts. Eftersom projektet endast introducerades i tre län och till en något begränsad målgrupp bedömdes annonsering i mer rikstäckande media inte vara kostnadseffektiv. Istället skulle enligt marknadsföringsplanen projektledningen försöka få artiklar om projektet införda i dagstidningar och den lokala lantbrukspressen. Ett par direktutskick till lantbrukarna i målgruppen ingick i planeringen liksom banner-annonsering på internet för att skapa intresse för projektets hemsida. I planeringen ingick även att innan rådgivningen påbörjats i större skala skapa en medvetenhet om miljötillståndet i havet och pro-

pagera för de nya miljöstöden för minskat kväveläckage och våtmarker.

Information direkt till lantbrukare på möten och dylikt bedömdes av projektledningen dock vara den mest effektiva påverkansvägen. Ett beslut som togs av projektledning och förankrades i projektets styrgrupp, var att lägga mycket av marknadsföringsbudgeten på de länsvisa informationsprojekten. Projekten fokuserade på information på LRF-möten och liknande samt på att hitta representanter bland lantbrukarna som kan fungera som ambassadörer för projektet gentemot övriga lantbrukare.

8.1 Gemensamt

Informationsmaterial

I januari trycktes 2500 exemplar av en allmänt hållen informationsfolder om projektet och denna användes på lantbrukarträffar och för att dela ut till intresserade i andra sammanhang.

Ett tvåsidigt informationsblad framställdes under februari där fakta om fånggrödor och vårbearbetning presenterades tillsammans med en ekonomisk beräkning av lönsamheten i att ansluta sig till stödet. Informationsbladet trycktes i 4500 exemplar och delades ut vid lantbrukarmöten under februari och mars. Budskapet var att dessa åtgärder är viktiga odlingsåtgärder inom Greppa Näringsen.

Samtliga lantbrukare i den huvudsakliga målgruppen fick i september en personlig inbjudan till invigningen av projektet, 6200 exemplar.

Marknadsföringsmaterial

Under våren togs ett startpaket fram i 1500 exemplar som delades ut till de lantbrukare som anmälde sig till projektet. Tanken med startpaketen är främst att skapa en känsla av delaktighet och av professionalism. Startpaketet bestod av en portfölj i papp med projektets logotyp på sidorna. I portföljen fanns en pärm med en kontaktlista över projektledningen och rådgivningsaktörer, annan projektinformation, miljöhousesyn och dokumentation från kurser och rådgivningar. I lådan fanns också ett post-it-block, en penna och en miniräknare, alla med Greppa Näringsens logo-

typ. Detta för att symbolisera den ekonomiska nyttan med projektet. Slutligen fanns ett välkomstbrev underskrivet av Jordbruksverkets generaldirektör och LRF:s ordförande, samt ett kort som visar på värdet av kostnadsfri rådgivning.

Portföljerna delades ut av de rådgivare som besökte lantbrukarna i samband med startbesöket eller i några fall i samband med lantbrukaraktiviteter. Vid lantbrukarträffarna fungerade portföljerna som reklam för projektet eftersom de och logotypen syns på långt håll. För att få en portfölj krävdes det att lantbrukarna fyllde i en anmälan till Greppa Närings.

Ett brevpaper med Greppa Närings logotyp framställdes i en upplaga om 5000 exemplar.

En s.k. trailer för projektet producerades i 20 exemplar. 5 rullgardins-postrar och 35 västar togs fram och fördelades mellan de lokala marknadsföringsprojekten och det centrala. 1000 dekalerna och 200 pennor med Greppa Närings logotyp framställdes.

Annonser och artiklar

Banner-annonsering för Greppa Närings hemsida förekom på lantbrukstidningarna ATL och LANDlantbruks hemsidor under juni-augusti. Annonser var i september införda i tidskriften Skänkt Lantbruk och i Betodlaren. En mindre annons publicerades i december i tidningen LAND inför starten av studiecirkel inom Greppa Närings.

Under året publicerades tidningsartiklar om projektet i olika facktidningar som t.ex. ODAL-när-var-hur, Växtpressen och Husdjur. Artiklarna skrevs antingen av tidningarnas journalister, av personer i projektledningen eller personer i de länsvisa marknadsföringsprojekten.

Invigning

En invigning av projektet förbereddes under våren och planerades äga rum i maj månad, men ställdes in p.g.a. epidemin med mul- och klövsjuka i Europa. Jordbruksverket bedömde att det var olämpligt att samla lantbrukare på gårdar vid denna tidpunkt. Förberedelserna fick avbrytas och återupptas efter sommaren. Den 28 septem-

ber genomfördes invigningen på Annelövs gård utanför Landskrona hos lantbrukaren Bengt Hellerström med familj. Gården är en ambassadgård inom Greppa Närings i Skåne.

Invigningen inleddes med att de som kommit till evenemanget bjöds på lunch som sponsrats av lantbruksföretagen (Skånemejerier, Arla Foods, Lantmännen, Swedish Meats och Svenska Foder). Lunchen serverades utanför den lada där ett seminarium skulle hållas. Efter lunchen samlades deltagarna i ladan där de fick sitta på bänkar bestående av halmbalar. Ett podium hade byggts upp med upplysta postrar för Greppa Närings och stor bildskärm där informationsfilmer som producerats inom projektet visades. Bakgrunden utgjordes av nyskördad spannmål.

Landshövdingen i Skåne, Bengt Holgersson och lantbrukaren Bengt Hellerström inledde med att hälsa deltagarna välkomna. Efter välkomsttalen talade Jordbruksverkets dåvarande generaldirektör Ing-Britt Irhammar följd av Caroline Trapp, LRF:s ordförande. Projektet invigdes genom att de två sistnämnda sådde ut en fånggröda på ett intilliggande fält.

Därefter diskuterade en expertpanel lantbrukets roll för miljötillståndet i havet och möjligheterna att minska belastningen med lantbruksrådgivning. Expertpanelen bestod av forskare och företrädare för Jordbruksverket och LRF. Diskussionen leddes av LRF:s presschef Lars Höök. Efter seminariet kunde besökarna vandra runt och på tre olika stationer informera sig om olika miljöåtgärder som ingår i rådgivningen inom Greppa Närings.

Ca 250 deltagare besökte invigningen, lantbrukare och tjänstemän från diverse olika organisationer och företag.

Inslag om invigningen förekom samma dag i ett par av SR:s ekosändningar, i en rikstäckande och en lokal nyhetssändning inom SVT (Sydnytt) och en för TV4 (TV Skåne). Artiklar publicerades i lokaltidningar, i lantbrukstidningarna ATL och LANDlantbruk, samt i annonstidningar riktade till lantbrukare och i facktidningar. I samband med invigningen gavs ett pressmeddelande ut med information om att anslutningen till de nya miljöstöden för minskat kväveläckage blivit oväntat

stor. Detta var också denna nyhet som togs upp mest i media i samband med invigningen.

Mässor och informationsmöten

Greppa Näringsens projektledning m.fl. medverkade på lantbruksutställningen på Elmia i Jönköping under fyra dagar i oktober. Tema för utställningen var djur och inomgårdsmekanisering. Information om projektet ingick som en del av Jordbruksverkets monter. Skärmar togs fram, trailern visades och informationsblad delades ut. Ett träd med Greppa Näringsen-portföljer drog intresse till montern.

Representanter för projektledningen informerade forskare och tjänstemän om projektet vid några tillfällen. Projektet presenterades exempelvis under våren på Naturvårdsverket och under hösten vid ett möte med forskare som arbetar med utfodring och stallmiljö vid SLU Alnarp (JBT), vid "International Workshop in environmental regulations" i Skejby, Århus i Danmark, vid Vattendagarna i Tylösand (en konferens anordnad av Limnologförbundet), konferensen "Ekologiskt lantbruk" vid SLU Ultuna och vid två seminarier på KSLA.

Påverkan via lantbruksföretag och organisationer

En viktig framgångsfaktor för projektet är att få stöd hos de företag som köper lantbrukarnas produkter och säljer produktionsmedel till lantbrukare. Om dessa kan stimulera lantbrukare att delta i aktiviteter inom Greppa Näringsen betyder det en draghjälp för projektet. Under hösten knöts ett antal företag till projektet som intressenter.

Sju företag hade vid årsskiftet skrivit under en överenskommelse med projektledningen för Greppa Näringsen om att vara intressent inom projektet. Intressenterna ställer sig bakom projektets syfte och förbinder sig att delta vid referensgruppens möten och att informera internt och externt om projektet. I utbyte har intressenten rätt att använda intressentskapet i Greppa Näringsen i sin marknadsföring.

Projektledningen träffade vi två tillfällen under hösten företag för att diskutera samarbetsformer (Skånemejerier och AnalyCen). I januari medverkade

representanter ur projektledningen vid en informationsdag för tjänstemän och försäljare (se avsnitt 5).

8.2 Länsvis

Halland

I länet genomfördes ett projekt för att skapa en dialog med lantbrukare i Halland när det gäller växtnäring och miljö och informera om rådgivningen inom Greppa Näringsen. Projektet genomfördes av LRF (Gustav Skyggeson, Magnus Nordgren) med hjälp av personal från Hushållningssällskapet (Sara Bergström) och i samarbete med Länsstyrelsen (Arne Joelsson och Solveig Ahlbin).

Informationsspridning

En broschyr om Greppa Näringsen i Halland distribuerades under våren till alla lantbrukare i länet och delades ut till övriga intresserade. Vid slutet av året fick samtliga REKO-anslutna lantbrukare ett informationsbrev med möjlighet att anmäla sig till Greppa Näringsen. Under året besöktes 10 lokalavdelningar för mer detaljerad information om projektet. Samtliga lokaltidningar i länet liksom tidningen Land hade artiklar införda under året om Greppa Näringsen, där lantbrukare har kommenterat projektet. 14 nyhetsbrev distribuerades till rådgivarorganisationerna och Greppa Näringsens intressenter i länet.

Samverkan

Företrädare för rådgivarorganisationerna och Greppa Näringsens intressenter, Lantmännen, Arla m. fl., samlades vid tre tillfällen för erfarenhetsutbyte och information.

Ambassadörsgårdar

15 lantbruk i länet är s.k. ambassadörsgårdar och dessa fick tidigt ta del av rådgivningsutbudet. Flera av rådgivningsmodulerna genomfördes på gårdarna och ambassadörerna har lämnat värdefulla synpunkter på uppläggnings av projektet. På tre av gårdarna genomfördes fältvandringar. En studieresa till Skåne gemensamt med några av rådgivarna genomfördes i juli månad.

Blekinge

I Blekinge pågick ett informationsprojekt inom Greppa Närings under ledning av personal vid Hushållningssällskapet (Andreas Kronhed, Hans Hedström och Lena Persson) i samarbete med länsstyrelsen (Anders Gunnarsson). Sällskapets personal erbjöd sig under året att informera på samtliga årsmöten som LRF avdelningarna hade i Blekinge. Medverkan skedde på åtta av dem. Greppa Närings presenterades på tre våtmarkskurser. Andra möte där information gavs om Greppa Närings var Lantbrukets framtidsdag i Karlshamn och Arlas framtidsdag i Tingsryd. Samtliga dagstidningar i Blekinge kontaktades, vilket resulterade i en artikel i tidningen Sydöstran. Artiklar var införda i Hushållningssällskapets medlemstidning (HS Sydost) och information om Greppa Närings gavs i sällskapets växtodlingsbrev.

Skåne

Under år 2001 beviljades LRF Skåne medel för att marknadsföra Greppa Närings i Skåne. Utförare av projektet var Lisa Blix, LRF Skåne, samt Sara Johnson, Göran Areskoug och Per-Johan Påhlstorp från Hushållningssällskapen i f d Malmöhus respektive Kristianstad län. Projektet har koncentrerats på att via personliga kontakter skapa intresse hos lantbrukarna för Greppa Närings. Information har skett vid sammankomster för lantbrukare såväl i litet som stort format. Under året genomfördes följande aktiviteter:

Information och föredrag

Information om Greppa Närings gavs på möten och fältvandringar. Företag som besöktes var: Svenska Foder, Danisco, Analycen, Bayer Gullviks, KLF, Lantmännen foder, Nordkalk. Information gavs också på 17 möten i LRF- lokalavdelningar/fältvandringar och vid andra bondemöten: LRF. Totalt informerades 463 personer, varav 361 lantbrukare.

Ambassadörsgårdar

I Skåne har 10 st ambassadörsgårdar engagerats. Vid två tillfällen samlades ambassadörerna. En studieresa gemensamt med Halland genomfördes

i juli. Ambassadörerna deltog vid Hushållningssällskapets demonstrationsdagar i Borgeby. De har under året bidragit med idéer vid framtagande av informationsmaterial och medverkat i tidningsreportage. En av ambassadörsgårdarna var värd för invigningen av projektet.

Informations- och marknadsföringsmaterial

En informationsposter tillverkades och erbjöds samtliga aktörer och intressenter och en utställningsmonter producerades inför Hushållningssällskapets demonstrationsdagar i Borgeby. En väst med Greppas logo på ryggen togs fram och godis med Greppa Närings logotyp på omslagspapperet att bjuda besökarna i montern.

Kontakter med lokala media och fackpress

Artiklar skrevs till tidskrifterna: Skånkt Lantbruk, AnalyCens kundtidning, Betodlaren (2st), Stärkelsens tidskrift, Skånes maskinstationer, GRO-bladet, Potatisodlaren, Frukt och Bär, LRF-Dialogen.

17 st nyhetsbrev skrevs och mailades ut till ett trettiotal olika aktörer/intressenter varannan vecka. Artiklar om Greppa Närings infördes i Trelleborgs Allehanda, Skånska Dagbladet efter kontakt med representanter för informationsprojektet.

Övrigt

Projektets medarbetare deltog i montern vid Hushållningssällskapets demonstrationsdagar i Borgeby i juni och i förarbetet och genomförandet av invigningen av Greppa Närings i september. Projektet medverkade i arbetet med att ta fram en informationsbroschyr om Greppa Närings som planeras att tryckas under 2002.

9. Utvärdering och uppföljning

Statistik över rådgivningens omfattning ska presenteras fortlöpande och effekterna av projektet på miljön ska kunna beskrivas relativt snabbt under projektets gång. Därutöver behövs uppgifter om hur mycket det material som produceras i projektet utnyttjas, t.ex. besöksfrekvens på hemsidan.

Enligt verksamhetsplanen skulle det under år 2001 fastläggas vilka gårdsdata som ska samlas in i Greppa Näringsen. Insamling av dessa data skulle ske i samband med dokumentation av rådgivningsbesöken. Ett system för sammanställning av insamlade data skulle utvecklas enligt planeringen.

Under året beslöts vilka data som ska samlas in och detta framgår av respektive rådgivningsmodul. Rapporter om antal rådgivningar lämnades fortlöpande under året från projektledningen till projektets styrgrupp och referensgrupp. Insamling av beräknade växtnäringsbalanser påbörjades vid 4:e rekvisitionen 2001. Sammanställningar från dessa inklusive beräknade nyckeltal kommer att kunna presenteras när rapportfunktionerna blir färdiga under 2002 (se avsnitt 6.2)

10. Förbrukade medel under 2001

Utvecklingen av hemsidan och det administrativa systemet tog en större andel av budgeten än planerat. Förhoppningsvis kommer projektet att

kunna dra nytta av detta arbete under många år framöver. En del aktörer kom inte igång med rådgivningen i tid för att utnyttja de medel som de fått sig tilldelade. T.ex. så försenades rådgivning till svinproducenter om utfodring av att sådan rådgivning enligt bestämmelserna bör föregås av ett startbesök och en växtnäringsbalans. Viss fördröjning av utdelningen av startpaket och tillgången på checklistor och rådgivarutbildning angav andra som skäl till att rådgivningen inte blev utförd i den omfattning som man fått tilldelat vid upphandlingen. Det hade funnits utrymme för ca 250 ytterligare rådgivningstillfällen.

Kostnad för rådgivning

Den individuella eller enskilda rådgivningen upphandlades separat inom de tre länen och vid två tillfällen under 2001. I genomsnitt ersattes ett startbesök med drygt 2400 kr (2200-2450) och annan rådgivning med drygt 4200 kr (2580-7900). Nivån på anbuden vid andra upphandlingstillfället låg närmare varandra än vid det första. Detta berodde troligen på att innehållet i modulerna ytterligare preciserats så rådgivningarna blev mer enhetliga mellan aktörer.

Ungefärlig fördelning av medel för olika ändamål i projektet under år 2001 (SEK):

Enskild rådgivning:

Skåne	4 490 760
Halland	893 320
Blekinge	382 480
Summa	5 766 560

Länsvis marknadsföring:

Skåne	337 000
Halland	140 000
Blekinge	90 000
Summa	567 000

Länsvis övriga projekt, samordning:

Skåne	246 650
Halland	40 000
Blekinge	15 000
Summa	301 650

SJV (tjänster Alnarp)

20 000

Gemensamma delar:

Rådgivarutbildningar	580 000	180 000
Hemsida	1 460 000	70 000
Drift hemsida	40 000	20 000
Administrativt system	980 000	150 000
Startpaket	220 000	10 000
Invigning	180 000	15 000
Kunskapsprojekt	345 000	15 000
Studiecirkelmaterial	160 000	15 000
Info- och marknadsföringsmaterial	290 000	25 000
Informationsmöten	30 000	60 000
Uppslagsbok på hemsidan	210 000	10 000
Utformning av rådgivning	110 000	60 000
Organisation och ledning	170 000	200 000
Utvärdering och uppföljning	20 000	30 000
Summa	4 795 000	880 000

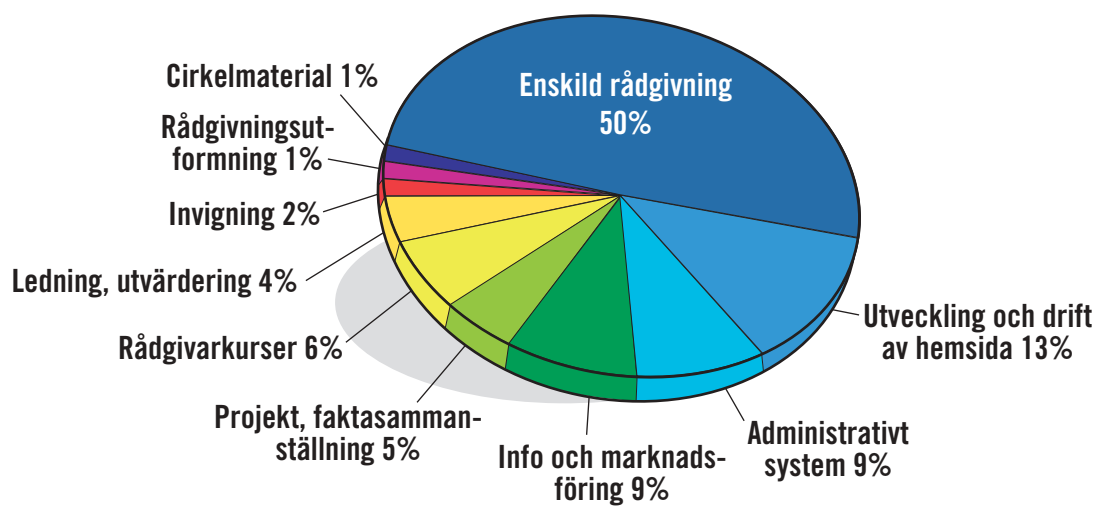
TOTALT

11 430 210

12 310 210

Alnarp, april 2002

Procentuell fördelning av det totala anslaget om 12,3 miljoner kronor under år 2001.

**greppa
näringen**

www.greppa.nu